

Nastavni predmet: Povijest

Nastavna jedinica: Hrvatska u prvim poslijeratnim godinama

Nastavna cjelina: Prilike u svijetu i Hrvatskoj (1945. - 1989.)

Razred: 4. razred gimnazije

HRVATSKA U PRVIM POSLIJERATNIM GODINAMA

Druga Jugoslavija - federativna republika

1945. AVNOJ preimenovan u *Privremenu narodnu skupštinu* (većinu imaju članovi KPJ)

zadatak – pripremiti izbore za Ustavotvornu skupštinu

- 11.XI.1945. izbori za Ustavotvornu skupštinu – samo jedna lista (lista *Narodne fronte*)

rezultati – pobjeda *Narodne fronte*

29.XI.1945. 1. zasjedanje Ustavotvorne skupštine

- deklaracija o ukidanju monarhije i proglašenje Jugoslavije federativnom republikom

(Federativna Narodna Republika Jugoslavija)

1946. Ustav FNRJ

- po uzoru na sovjetski

-6 federalnih republika

(Slovenija, Hrvatska, BiH,

Crna Gora, Makedonija, Srbija)

-najviše tijelo Narodna skupština

- vlada FNRJ

stvarnost

totalitarizam

centralizam

partijsko-politički vrh

Politbiro i J.Broz Tito

- uspostava društvenog sustava prema sovjetskom uzoru:

- oduzimanje imovine bogatijim građanima

- agrarna reforma
- nacionalizacija rudnika, tvornica, banaka, poduzeća, trgovačkih radionica, obrtničkih radionica
- ukidanje privatnog vlasništva
- plansko gospodarstvo

- Hrvatska kao republika u sastavu nove Jugoslavije

- 26. 2. 1946. proglašena Narodna Republika Hrvatska
- Hrvatska dobila svoj ustav
- u stvarnosti je centralistička politika gotovo posve poništila državnost ovakve republike
- granice Hrvatske: u korist Srbije izgubila istočni i srednji Srijem, a u korist Crne Gore izgubila Boku Kotorsku; Istra i Baranja ušle u sastav Hrvatske

Republike i pokrajine u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (od 1963.)

- Okrutnosti komunističkog režima prema Crkvi

- jedan od temelja komunističke ideologije je **ateizam**
- potiskivanje svih vjerskih organizacija u Jugoslaviji
- u Hrvatskoj najveći pritisak prema Katoličkoj crkvi
- **1946.** suđenje zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu; optužen za “suradnju s okupatorima i ustaškim vlastima”; osuđen na 16 godina zatvora (1951. poslan u kućni pritvor); 1952. imenovan kardinalom; 1960. umire u Krašiću

Suđenje kardinalu Alojziju Stepincu

- Tršćanska kriza

- 1945. postrojbe Jugoslavenske armije ušle u Trst - pritisak saveznika - povlače se
 - 1947. mirovni ugovor (**Italija** priznala slovenski teritorij + hrv.krajeve osim Trsta i dijela sjeverne Istre)
 - stvaranje Slobodnog teritorija Trsta (STT) – tampon državice podijeljene na Zonu A (angloamerička) i Zona B (jugoslavensku)
 - 1953. angloameričke snage traže predaju cijelog STT-a Italiji – kriza
 - 1954. *Londonski memorandum* – Italiji veći dio zone A – Jugoslaviji zona B
 - 1975. konačno rješenje i utvrđena granica (*Osimski sporazumi*)

Podjela Trsta

- poslijeratna obnova Hrvatske

- šteta u Drugome svjetskom ratu u Hrvatskoj - 2340 milijuna dolara
- cjelokupno gospodarstvo nakon rata paralizirano
- radne akcije
- rezultati obnove: do 1949. obnovljeno 200 km željezničkih pruga, 2/3 cesta; popravljeno 237 brodova, popravljeno 120 tvornica, obnovljeno 15 686 kuća

Omladinska radna akcija